

термін «управління» використовувався для позначення різноманітних сторін правової реальності, і до набуття ним відміченої якісної специфіки, у тому числі й у період панування управлінського підходу, що призводить до існування розрізнених поглядів на його зміст.

1. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 липня 2001 р. № 2493-III. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2493-14>.

2. Про державну службу : Закон України від 16 грудня 1993 р. № 3724-XII. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/3723-12>.

3. Конституція України : Основний закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр>.

4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник. В. Галунько та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

Ірина ЦАРЬОВА

професор кафедри українознавства
та іноземних мов Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ (м. Дніпро, Україна),
доктор філологічних наук, доцент

МЕДІАТИЗАЦІЯ ЮРИДИЧНОГО ДИСКУРСУ

З'ясування змісту юридичного дискурсу – основна мета тлумачення й розуміння змісту речень будь-якого підвиду тексту права. Аналіз граматичної і змістової структури юридичного тексту здійснюють за допомогою лексем, які є складниками юридичної терміносистеми. Під час процесу творення нових термінів завжди постає питання, як поєднати вимоги наукової точності й вимоги практичної стислості. Безумовно, усе частіше застосовують запозичення терміна з іншої мови, і рідше – зміни значення наявного в іншій системі терміна або звичайного слова.

Вивченню феноменів полідискурсивності, інтердискурсивності й метадискурсивності присвячені роботи О. Белоглазової, А. Ієрусалимської, О. Корнієнко, Н. Кондратенко, С. Шабат-Савка та ін.

На відміну від інших інституціональних дискурсів інтерпретація в юридичному має належний характер, тобто має юридичну силу. Дослідників цікавить насамперед доктринальне тлумачення текстів права, проте інтерпретації поза офіційним тлумаченням, екстралінгвістичний контекст також є важливими чинниками, що формують правову картину сучасності. Найбільше різноманітних інтерпретацій юридичної термінології з'являється на стику юридичного дискурсу з дискурсами інших типів [2].

Юридичний медіадискурс – це гібридний дискурс, сформований

змішуванням юридичного дискурсу з дискурсом медіа. Сучасні медіа – найвпливовіші інтерпретатори інформації. Поширюючи мовні одиниці юридичного дискурсу на широку аудиторію, медіа не лише передають, а й творять контексти. У медіадискурсі інтерпретація сприяє реалізації іншого важливого динамічного процесу – медіатизації. Феномен медіатизації полягає в тому, що під впливом ЗМІ в медіапростір «утягуються» терміни з інших інституційних дискурсів, які потім піддаються різним трансформаціям і в зміненому вигляді впливають і на мову дискурсів, і на сучасну літературну мову загалом. Концепція медіатизації вперше була застосована для увиразнення впливів медіа на політичну комунікацію. Шведським медіадослідником К. Аспом вона була визначена як процес, згідно з яким «політична система значною мірою знаходиться під впливом та пристосовується до вимог засобів масової інформації при висвітленні політичного життя» [2].

На думку багатьох науковців, запозичення є найлегшим способом порівняно з іншими способами побудови термінології. Наприклад, поняття «аб'юз», «аб'юзери». Відповідно до визначення *аб'юзер* – партнер-домінант у стосунках, що чинить фізичне або психічне насильство над іншою людиною, або змушує її до інтимних дій. *Аб'юзер* проявляє мовчазний шантаж, і важко його притягти до відповідальності, адже є виправдання на кшталт «Я не зміг, тому що», «Я забув», «Я був дуже зайнятий», при чому виправдання щирі.

Психологічна характеристика маніпулятора – так званого аб'юзера – надана Н. Рубцовою: аб'юзер образливо відгукується про близьких і друзів, постійно робить зауваження, критикує поведінку, вчинки, висловлювання. Його настрої непередбачуваний: то він проявляє агресію, то показує, як він ображений, щоб викликати почуття провини в жертви. Після сварки відмовляється спокійно обговорити проблему, демонстративно уникає контактів, або робить вигляд, що нічого не відбувалось. Виділяють декілька видів аб'юзу: аб'юз у сім'ї, аб'юз на роботі, фізичний, психологічний аб'юз, жіночий аб'юз, аб'юз у дружбі, нарцисичний аб'юз. Спільним для всіх них є: наявність маніпулятора і жертви.

Мета використання термінології полягає у найбільш точній і недвозначній передачі сенсу юридичних розпоряджень та волі законодавця. Надзвичайна термінологічна насиченість юридичного дискурсу робить його складним розуміння непрофесійним реципієнтом. Для декодування юридичних текстів потрібна інтерпретація. Інтерпретація термінів – один із ключових динамічних процесів юридичного дискурсу.

Медіатизація юридичного дискурсу призводить до того, що юридичні терміни стають «вузловими точками» медіадискурсу. Плюралізм кодів для інтерпретації правових фактів і подій призводить до того, що в медіапросторі нівелюється таке поняття як «нормативне прочитання». Концепт «аб'юз» інтегрує в себе уявлення про насильство та його складники, реальність

жертви, утворювану різними чинниками, зокрема резонансними масмедіа з інтерпретаційними та реінтерпретаційними процесами. У просторі медіадискурсу терміни звучать по-різному: одні зберігають свій статус, інші – детермінологізуються, треті – перетворюються на медіаконцепти. Окрім трансформації мовних одиниць інших інституційних дискурсів, медіадискурс здатний створювати власні медіаконцепти.

1. Царьова І. В. Сучасний український юридичний текст: лексико-дериваційна структура. Дніпро: Ліра, 2020. 446 с.

2. Царьова І.В. Лінгвопрагматичний аспект юридичного дискурсу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство)*: зб. наук. пр. 2017. Вип. 9. С. 125–131.

3. Kent Asp. Måktiga massmedier: Studier i politisk opinionsbildning. Powerful mass media: studies in political opinion-formation. Stockholm : Akademilitteratur. 1986. 105 p.

Тамара ЯРОШЕВСЬКА

професор кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпропетровського університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна),
доктор юридичних наук

ШЛЯХИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ НОРМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Забезпечення прав та свобод людини є найважливішим питанням внутрішньої й зовнішньої політики більшості країн світу, а практична реалізація цих прав є тим критерієм, за яким оцінюється рівень демократичного розвитку і будь-якої держави, і суспільства загалом. Адже процес суспільної діяльності людини значною мірою залежить від обсягу прав і свобод, які визначають її характер життєдіяльності, соціальні можливості, систему зв'язків людей у суспільстві. Тому проблема прав людини завжди була предметом політичної боротьби за володіння цими правами, розширення їх сфери та визначення становища людини у суспільстві. Саме боротьба за права людини ставала каталізатором масштабних змін у суспільно-політичному житті більшості країн світу, вела до нового осмислення ролі людини в її відносинах з іншими людьми, суспільством і державою [1, с. 84].

Нині стрімкі процеси глобалізації в міжнародному просторі сприяють все більшій співпраці між країнами усього світу для вдосконалення своїх правових систем та підвищення ролі людини у правовому полі. Ці суттєві зміни не можуть залишитися поза увагою будь-якої правової держави, яка